

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoE/171/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416200475
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8416200475.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Martina Kopinu v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava proti povinnému: M. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. V. X/XXX, Z. L., o vymoženie 2509,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 9Er/31/2016-13 zo dňa 18.04.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e s a u z n e s e n i e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy na základe rozhodcovského rozsudku, pričom rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, ktorá je neplatná. Rozhodcovský súd tak nemal právomoc spor rozhodovať.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. V odvolaní konštatoval, že exekučný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o udelenie poverenia s poukazom na to, že podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať, hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. V prípade, že je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, nemôže exekučný súd konať ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku. Pokiaľ ide o platnosť rozhodcovskej doložky, tak o nej rozhoduje rozhodcovský súd, pričom prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) bráni tomu, aby bola opätovne posúdená, a to s poukazom na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 499/2012 a stanoviská R. Procházku a K. Csacha. Oprávnený ďalej v odvolaní poukázal na to, že jeho právny predchodca (Poštová banka, a.s.) postupoval v zmysle § 93b zákona o bankách, ktorý mu ukladal povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, pričom klientovi bola daná možnosť nepriať túto ponuku. To že ju klient neodmietol, je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Podľa názoru oprávneného, ak je rozhodcovská doložka dohodnutá vo všeobecných obchodných podmienkach a v obchodných podmienkach pre úver, je dohodnutá riadne a v súlade so zákonom. Rozhodcami sú výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné osoby s právnickým vzdelaním pochádzajúce z geograficky rozdielnych oblastí Slovenskej republiky, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán. Oprávnený ďalej namietal to, že exekučný súd konštruoval nový skutkový stav bez účasti oprávneného a odňal mu možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Vykonaným dokazovaním dospel súd k odlišným právnym záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní. Oprávnený pritom nemal možnosť vyjadriť sa k takto vykonaným dôkazom a k nanovo vytvorenému skutkovému stavu, čím podľa názoru oprávneného (s poukazom na vyššie uvedený nález Ústavného

súdu SR II. ÚS 499/2012) zasiahol do jeho práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Oprávnený taktiež namietal aplikovanie smernice 93/13/EHS prvostupňovým súdom s konštatovaním, že smernica je záväzná len pre členský štát, ktorému je určená a teóriu eurokonformného výkladu právnych noriem národného práva je možné uplatniť len v medziach vnútroštátneho právneho poriadku. Poukázal na rozhodnutia iných okresných a krajských súdov, ktoré v obdobných veciach poverenia vydávajú. Súd nezákonne zvýhodňuje povinného len na základe jeho postavenia. Zriaďovateľ rozhodcovského súdu, ktorý vydal exekučný titul je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory v súlade s ust. § 73 ods. 5 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Žiadal napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmeniť tak, že súd žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 9a Exekučného poriadku účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu a § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 146/2011, 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011).

5. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010 ani právneho názoru, ktorý by mal byť oprávnenému známy z uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 6CoE 207/2012, 6CoE 156/2012, 6CoE 158/2012, 6CoE 150/2012, 6CoE 128/2012, 20CoE 230/2012, 20CoE 221/2012, 20CoE 232/2012, 20CoE 237/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

6. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ bolo upravené v OZ až od 1.1.2008, a teda nie je aplikovateľné na predmetnú vec. Spotrebiteľská zmluva bola uzavretá dňa 17.09.2007. Na veci to však nič nemení, pretože súdu nič nebráni judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 OZ zakotvanej do zákona od 1.4.2004. Ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy upravovalo, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

7. S oprávneným nie je možné súhlasiť, že išlo o naplnenie § 93b zákona o bankách. Podľa § 93b ZoB banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

8. Uvedené ustanovenie vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, a to po poučení o dôsledkoch jeho rozhodnutia. Dodávateľ tak musí postupovať spôsobom preukázateľným. Zákom vyžadované preukázateľné poučenie spotrebiteľa a jeho voľba nenapĺňa taký postup dodávateľa, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť všeobecných obchodných podmienok. Podstatou všeobecných obchodných podmienok je, že sa v rámci kontraktácie nemenia, že

sú všeobecné a buď záujemca o službu prijme tieto podmienky alebo zmluva nevznikne. V tom spočíva faktická nerovnosť pri kontraktácii. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacej pozície ako aj čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSŤ C-76/10 bod 37 a iné).

9. Súdny dvor v spojených veciach C-240/98 až C-244/98 konštatoval existenciu rizika, že spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú podmienku a vzniká otázka, prečo by tomu malo byť inak pri výbere rozhodcovského konania, resp. pri možnosti výberu rozhodcovského konania neinformovaným spotrebiteľom. Podstata nekalej podmienky podľa súdneho dvora vyžaduje, aby sa neuplatnila a na to súd prihliada aj bez návrhu (rozsudok C-618/2010 Banco Español, rozsudok C-168/05, rozsudok C-243/08 Pannon a iné). Nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa opisuje súdny dvor slovami cit.: „Podmienka, ktorá deleguje právomoci vzhľadom na všetky vyvstávajúce spory na súd v územnej jurisdikcii, kde má predajca alebo dodávateľ svoje hlavné obchodné sídlo, zaväzuje spotrebiteľa podrobiť sa výhradne jurisdikcii súdu, ktorý môže byť ďaleko od miesta jeho trvalého bydliska. To mu sťažuje predložiť obhajovací spis súdu. V prípade sporov s obmedzenými finančnými čiastkami by náklady spojené s obhajovacím spisom spotrebiteľa mohli byť prekážkou a spôsobiť mu právnu nápravu alebo ochranu. Takáto podmienka preto spadá do kategórie podmienok, ktoré majú cieľ alebo účinok vylúčiť alebo zabrániť právu spotrebiteľa začať právne konanie - kategória z pododstavca (q) odstavca 1 Prílohy ku Smernici. Na druhej strane táto podmienka uľahčuje predajcovi alebo dodávateľovi pripraviť sa na proces a robí mu to menej obtiažnym. Keď je neprerokovaná jurisdikčná klauzula zahrnutá v takej zmluve v zmysle Smernice a deleguje právomoc na súd v územnej jurisdikcii, kde má predajca alebo dodávateľ svoje obchodné sídlo, považuje sa za nečestnú v zmysle Čl. 3 Smernice.“

10. Tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a nenamietne ju v súdnom konaní (Océano Grupo Editoriale C-240/98 až C-244/98), tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku v rozhodcovskom konaní, a preto je treba na ňu brať ohľad v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku (Mostaza Claro C-168/05) tak, ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že ani v exekučnom konaní spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku, a preto treba spotrebiteľa zbaviť jej účinkov v súlade s vnútroštátnymi procesnými predpismi (ASTURCOM C-40/98), tak o nič menej existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a neodstúpi od nej v rámci kontraktácie, resp. neoznámí, že ju neprijíma, ak nie je zastúpený advokátom. Právo, ktoré by neumožňovalo zbaviť neinformovaného spotrebiteľa účinkov nekalej rozhodcovskej doložky len preto, že od nej neodstúpil a pritom nebol zastúpený v rámci kontraktácie advokátom, by odporovalo zásade efektivity unijného práva.

11. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

12. Ako je zrejmé, uvedená norma vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu.

13. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon).

14. Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť

miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Océano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

15. Vada konania spočíva v tom, že súd prvej inštancie na ťarchu oprávneného revidoval skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul bez toho, aby dal oprávnenému možnosť k takto vykonaným dôkazom a k takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť, bola odstránená tým, že na rozhodnutie súdu prvej inštancie mal oprávnený právo reagovať podaním odvolania, pričom odvolací súd posúdil vec aj z uvedeného dôvodu.

16. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP).

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).